

2. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права [Текст]: навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, А. В. Папірна. – К.: Знання, 2008. – 333 с.

3. Цвік М. В. Загальна теорія держави і права [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Цвік, О. В. Петришин. – Х.: Право, 2009. – 546 с.

УДК 340.115:340.143:001(043.2)

Чабах О. М., старший викладач,
Юридичний інститут,
Комар А. С., студентка,
Гуманітарний інститут
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІЙ ТА МЕТОДОЛОГІЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Актуальність теми полягає у тому, що саме значення теорії держави і права, яка містить світоглядні аспекти державно-правового життя та юридичної діяльності, розкриває функції права та містить теоретично-юридичне наукове обґрунтування.

Поняття функції юридичної науки трактується як основні напрямки її впливу на соціальні явища, насамперед право й державу, на суспільні відносини, формування і розвиток особи.

Враховуючи особливості предмета, цілі та специфіку методології юридичної науки, доцільно виділити такі основні функції юридичної науки: 1) евристична – головна, фундаментальна функція юридичної науки, що полягає у відкритті нових, раніше не відомих знань про явища та процеси державно-правової дійсності. Ця функція є базовою, визначальною для всіх інших функцій – адже завдання, яке вона виконує, є фактично головним завданням, а в кінцевому підсумку – і метою самої юридичної науки; 2) пізнавальна функція, що полягає у виявленні існуючих державно-правових явищ; 3) констатуюча функція, що полягає у фіксації вже виявлених явищ та фактів державно-правової дійсності; 4) описова функція, з допомогою якої описують явища та факти державно-правової дійсності; 5) інтерпретаційна функція, що полягає у поясненні сутності державно-правових явищ, їхніх основних властивостей, функцій, закономірностей; 6) прогностична – полягає у передбаченні розвитку державно-правових явищ, тих змін, які з ними відбудуться в майбутньому; 7) практико-прикладна – функція, з допомогою якої формулюються рекомендації, пропозиції щодо удосконалення, розвитку певних державно-правових інститутів; 8) методологічна – полягає у використанні положень юридичної науки, вже відкритих нею знань та законів як методологічної основи,

фундаменту для здобуття нових знань чи вдосконалення вже добутих (як в юриспруденції, так і в інших науках); 9) ідеологічно-виховна – полягає у цілеспрямованому впливі юридичної науки передусім на правову, а також моральну, політичну свідомість людей, підвищення їх правової культури та зміцнення у суспільній свідомості авторитету права як основного регулятора поведінки [3].

Спеціально-юридичні функції розкривають ті особливості призначення юридичних наук, які обумовлені їх спрямованістю на дослідження держави та права як особливих соціальних явищ, що мають власну природу та тенденції розвитку, зокрема: право-орієнтуюча функція відображає роль юриспруденції у визначенні правових орієнтирів, правових цінностей, правових ідей та принципів, шляхів вдосконалення законодавства, правового інструментальна (практикозабезпечуюча) функція визначає значення юридичної науки як інструмента суспільства та держави щодо наукового забезпечення державно-правової практики, наприклад, за державними замовленнями вченими досліджуються певні проблеми практичного характеру, опрацьовуються відповідні рекомендації, створюються нові технології державно-правової практики, розробляються нові методи та засоби її здійснення тощо; критично-експертна функція означає, що юриспруденцією не тільки пізнаються загальні закономірності та тенденції державно-правового розвитку, чи визначаються правові орієнтири, прогнози, але й критично осмислюється стан законодавства, організації та діяльності органів держави, їх відповідність загальноприйнятим правовим та демократичним принципам, проводиться наукова експертиза проектів нормативно-правових актів та державної і правової практики [1].

Оскільки методологія є вихідним у механізмі юридичного пізнання, метод слід розглядати як її вихідну базисну категорію. В юридичній і філософській літературі найбільш поширеним визначенням методу є вказівка на те, що це спосіб побудови і обґрунтування системи знань: сукупність прийомів і операцій практичного і теоретичного освоєння дійсності. Методологічною основою теорії держави і права є об'єктивний матеріалізм філософська наука про найбільш загальні закони розвитку об'єктивного світу, людського суспільства і мислення. Її методологія дозволяє проникнути за межі зовнішніх ознак явищ суспільного життя, побачити їх зв'язки, пізнати закони, яким вони підпорядковані. Саме в цьому полягає головне завдання методології.

Таким чином, методологія теорії держави і права за своєю структурою складна. Вона є внутрішньо організованою системою загально-філософських і приватно-наукових принципів, прийомів, засобів пізнання

державно-правової надбудови. Методологія постійно змінюється, збагачується задля більш глибокого вивчення предмета дослідження – держави і права, які перебувають у постійному розвитку [2].

На завершення слід зазначити, що розробка нових методів і оволодіння ними питання досить складне, але розвиток теорії держави і права в Україні слід починати саме із методології цієї науки.

Література

1. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навчальний посібник / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – К.: Знання, 2005. – 655 с.
2. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – 477 с.
3. Цвік М. В. Загальна теорія держави і права: Підручник / М. Цвік. – Х: Право, 2002. – 432 с.

УДК 342(091)(043.2)

Чабах О. М., старший викладач,
Юридичний інститут,
Микитюк М. М., студентка,
Гуманітарний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ШЛЮБНИЙ ДОГОВІР: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ В УКРАЇНІ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

У ХХІ столітті все частіше стала поширюватися тенденція до укладання шлюбного договору як першого юридичного документа молодій сім'ї. Вперше в нашій країні інститут шлюбного контракту був передбачений в 1992 році. Це було відображено у відповідній статті Кодексу про шлюб і сім'ю. Сьогодні шлюбний договір проходить окремою главою в Сімейному кодексі України, який вступив у дію 1 січня 2004 року. «Шлюбний документ, – розповідає юрист Олена Квашова, – це серйозна гарантія від сімейних сварок, чвар і багатомісячних судових процесів. Він може регулювати безліч питань, основним із яких буде майновий розподіл» [1]. За Сімейним кодексом України, шлюбний договір розглядається як згода наречених або подружжя щодо встановлення майнових прав та обов'язків подружжя, пов'язаних з укладенням шлюбу, його існуванням та припиненням [2]. На думку юристів та адвокатів, що спеціалізуються на питаннях із сімейного правочину у нашій країні шлюбний договір здобув популярність відносно недавно, проте ще не встиг набути великого